

3 / 2008

KAREL HYNEK

MÁCHA

Informačně-literární bulletin

Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích

**Knihy jsou
důležité /
čtenáři jsou
důležitější**

ŘÍJEN

6. 10. 19:00

Výstava

Bratři Květoňovi – portréty pana
Ouředníčka
Vernisáž fotografií

6. 10. 17:00

Zdravý životní styl

Večer klubu celiaků

Setkání osob zájímajících se
o bezlepkovou dietu

8. 10. 18:00

Autorský večer

Iva Prudičová

Beseda s litoměřickou spiso-
vatelkou

15. 10. 18:00

Autorský večer

Šoumeni

Zábavná session s výraznými
básníky a básnířkami. Balan-
cují na hranicích tradiční poezie,
moderní slam poetry, kabaretní
one man show, performance
a divadla.

27. 10. 19:00

Výstava

Miroslav Kaška „This land is not
for sale“

Afrika – Nigérie 2008

Neobyčejní lidé v neobyčejných
situacích. Výstava autorských
černobílých fotografií. Vernisáž
s projekcí barevných digitálních
fotografií a krátkého filmu s
komentářem autora

29. 10. 18:00

Cesty

Island

Země ohně, ledu a skvělé

současné hudby: Umělci Klára
Doležálková a Michal Cáb
představí Island slovem, ve fo-
tografiích, ukázkami muziky
a společnou hudební perfor-
mancí.

DĚTEM

1. 10.

Vyhlášení literární a výtvarné
soutěže „Život za doby Karla IV.“

6.–10. 10.

Pasování malých čtenářů

10. 10.

Broučkáda

22. 10. 15:00

Šikovné ručičky

Výtvarné odpoledne – malování
na kameny

LISTOPAD

5. 11. 18:00

Zdravý životní styl

Makrobiotika diabetes mellitus

Setkání s MUDr. Hromádkovou

19. 11. 18:00

Autorský večer

Komiks

Monstrkabaret Freda Brunol-
da: Vojtěch Mašek a Džian
Baban, tvůrci jednoho
z nejoriginálnějších českých
komiksů. Představí i to, jak jej
ožívají v divadle a ve filmu.

28. 11. 18:00

Autorský večer

Horor & Maska

Večer převlečených čtenářů

DĚTEM

26. 11. 15:00

Šikovné ručičky

Výtvarné odpoledne – vyrábíme
stromy z korálků, obrázky
z luštěnin.

PROSINEC

3. 12. 18:00

Zdravý životní styl

Nemoci vyčtené z tváře

– patofyziognomie

Setkání s MUDr. Hromádkovou

10. 12. 18:00

Cesty

Čína

Očima Marie Vykopalové. Stu-
dentka sinologie je po roce zpět
a podělí se o své zážitky.

19. 12. 19:00

Autorský večer

Nakladatelství Malvern

Veřejný vánoční večírek

DĚTEM

5. 12. 16:00

Mikuláš v knihovně

Odpoledne pro děti a jejich
rodiče

12. 12. 15:00

Šikovné ručičky

Výtvarné odpoledne – vyrábíme
anděly

17. 12.

Vyhodnocení soutěže „Život za
doby Karla IV.“

Úvodník	_____	4
Profil	_____	5
Novinky	_____	8
Výstavy	_____	11
Design knihovny	_____	13
Ohlédnutí	_____	16
Knihovničky	_____	18
Literární příloha	_____	20
Karel Hynek	_____	21
Rozhovor – Blumfeld S. M.	_____	22
Otakar Špecinger	_____	25
Petr Moučka	_____	27
Daniel Binko	_____	29
Blanka Jakubčíková	_____	31
Soutěž	_____	32
Doporučujeme	_____	33

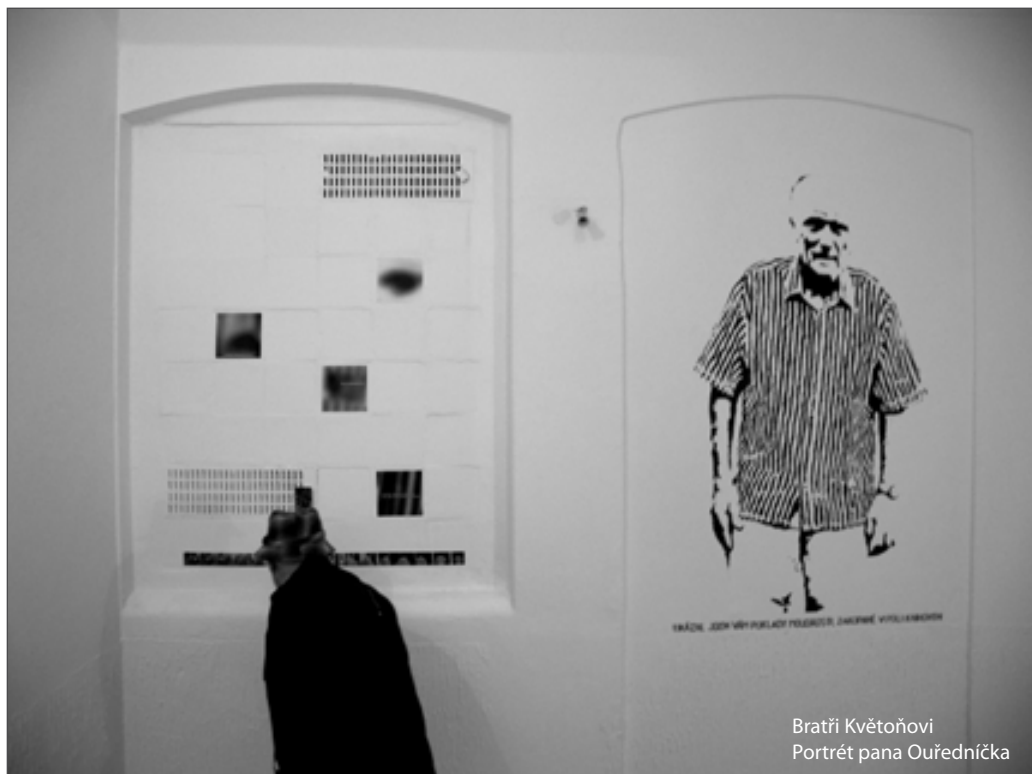
Obálka: Radek Hásek a Radek Nebovický
Foto K. F. T. ®

Vážení a milí čtenáři,

názvem třetího čísla našeho bulletinu jsme současně dopsali jméno muže, kterého máme – obrazně řečeno – na vývěsním štítu. Současně jsme dokončili první etapu proměny interiéru knihovny a zahájili zkušební provoz nových webových stránek. O tom všem se ale podrobněji dočtete na dalších stránkách: o designu výtvarném i užitném, o projektu multiautorského románu, o výstavách i o nečekaném nálezů téměř dvě stě let starého klenotu na půdě. Do této chvíle jste o tajemstvích a záhadách v knihovně mohli jen číst, teď se tajemství, jak se říká, zhmotnilo. A 28. listopadu večer ho poprvé budete moci spatřit i na vlastní oči. Sledujte náš off-program, těšíme se na setkání s vámi. Přeji vám barevný podzim a radostný závěr letošního roku.

Karel František Tománek

Bratři Květoňovi
Portrét pana Ouředníčka

Antonie Edrová

Editorka litoměřického undergroundového magazínu Houpačka, bubenice a textařka čistě dámské punkové kapely Jedovatý Push-Upky, organizátorka a popularizátorka tabuizovaného tématu domácího násilí je v subkultuře známá pod jménem Tonča (nar. 1979 v Lovosicích). Do Litoměřic se přistěhovala v 15-ti letech. Výrazněji se zde začala angažovat v posledních dvou letech. Zavítala i do naší knihovny, a to v rámci společné prezentace samizdatových časopisů (zinů) Bloody Mary a Houpačka v květnu tohoto roku.

V music-baru Baronka pořádáš pravidelné hudební festivaly proti domácímu násilí. Jak ses k tomuto tématu dostala?

Zažila jsem to v rodině, takže k tomu mám opravdu blízko. Štvala mě lhostejnost lidí kolem, protože to bylo vidět. Jenže jako dítě jsem prostě nevěděla, co s tím. Otec byl agresivní i vůči okolí: dělal bordel, chlastal, pral se. Kolikrát jsme utíkali z domu v noci a sousedi to viděli. Matka pořád říkala – hele, on se uklidní, to bude v pohodě. Ale čím jsem byla starší, tím víc jsem si uvědomovala, že už to lepší nikdy nebude.

Kdy jsi o tom, co se dělo ve vaší rodině, začala přemýšlet jako o „domácím násilí“?

V patnácti šestnácti. To je asi doba, kdy člověk začne přemýšlet o věcech v širších souvislostech. Dozvídala jsem se o daleko horších případech, a to i v blízkém okolí. Naše rodina z toho při tom srovnání vyšla relativně v cajku. Tehdy šlo o daleko větší tabu než dnes. Teď je téma domácího násilí veřejně propírané, všimají si ho ve škole, někde mají i specializované psychology. Když jsem chodila na základní školu já, byla jsem jen nepřízpůsobivé dítě, které dělalo problémy, nechodilo do školy apod. Jsem ráda, že se už situace okolo domácího násilí pomalu mění.

V čem vidíš hlavní příčiny tohoto problému?

Jsou spojené s předsudky vůči ženám. Podle většinového mínění za to totiž téměř vždy může ona. Samotné ženy té postižené vytýkají, že se nebrání; prý kdyby byla pořádná ženská, vrátila by mu to... Je to samozřejmě pravda: když ti dá kluk poprvé facku, máš se sebrat a odejít, dokud je čas. Pokud nejde o hádku, kde proti sobě stojí dva stejně silní jedinci, ale o ukázkou moci jednoho partnera nad druhým, je potřeba vztah utnout. Ale většinou to neuděláš. Pak se násilí stupňuje, ale ty si na ně zvykneš. A když má chlap i dobré stránky, jako že většinou má, tak žena odchod od něj pořád oddaluje. Neplatí to samozřejmě jen u žen, domácí

násilí probíhá i opačně, kdy muž je obět. A i na to se snažíme upozorňovat v našich projektech. Podle mne prostě násilí ve vztahu nemá co dělat, i když podle mnohých jde jen o tzv. „itálii“.

Pomohlo ti nějak to, že se domácímu násilí věnuješ veřejně, vyrovnat se s traumatem?

Říkám si, že to trapné pořekadlo, jak je všechno zlé k něčemu dobré, platí. Kdybych to totiž nezažila na vlastní kůži a byla slabá povaha, možná bych se tomu aktivněji nevěnovala. Asi je jen dobře, že nejsem heterosexuální. Třeba bych si jinak našla stejný vzor, jako byl fotřík. Protože ať je člověk sebevíc vyrovnanější a starší, nese si to s sebou po celý život.

Se svou homosexuální orientací se nijak netajíš...

Pro mě na tom totiž není nic zvláštního. Lesbická sexualita je běžná věc. Daleko zajímavější mi přijdou jiné menšiny jako nevidomí, neslyšící apod. Nechci se separovat na základě sexuální orientace. Je mi jedno, když je někdo hetero-, homo-, trans-... Přijímám lidi takové, jací jsou, a totéž očekávám od druhých. Důležitější je pro mne chování než to, s kým spíš. Poslední dobou si kladu otázky jako třeba kde jsou hranice jak homosexuální tak heterosexuální, a jestli vůbec nějaké jsou. Jestli bych třeba nebyla schopná být s mužem. To jsou otázky,

kteří si heterosexuálové asi jen tak nepokládají.

Kdy sis uvědomila, že jsi lesba?

V patnácti šestnácti. Myslela jsem si původně, že je to kvůli negativnímu vztahu k otci. Chodila jsem sice s klukem, ale dá se říct, že v patnácti s někým chodíš? Přitahovaly mě idolky, silné ženy, třeba i za katedrou. Takovou silnou osobností byla moje první přítelkyně, anarchistka z Karlových Varů. Ta už měla svoji orientaci v té době vyřešenou, prošla coming outem, jak se říká.

Měla jsi nějaké problémy ve svém okolí, když už ses se svou orientací vyrovnala sama?

Mí rodiče byli silní homofobové. Vždycky když viděli něco takového v televizi, říkali – fu, to je hnus. Otec – že by je vymlátil. Tak jsem si říkala – hm, bomba. Měla jsem strach, že se to dozvědí, a z toho, co mi na to řeknou. Žila jsem takový dvojí život. S okolím, třeba ve škole, jsem problémy neměla.

Máš teď přítelkyni?

Momentálně ne. Mám dost aktivit a vlastně nevím, jestli bych vztah stíhala. Téměř každá přítelkyně, kterou jsem měla, vyžadovala, abych byla pořádkem s ní.

Kdy vznikla čistě dámská kapela Jedovatý Push-upky, v níž hraješ na bicí?

Před rokem. Mluvily jsme o tom s kámoškama už dříve, ale nikdo pořádkem nebyl schopný vzít nástroj do ruky a něco s ním dělat, včetně mě. Kromě basačky jsme všechny začaly od nuly. Vychází z toho dost syrový zvuk, ale my to tak chceme. Kapela je založená na textech, ne na hudební virtuozitě.

Kdy jsi vlastně přišla k punku?

Docela pozdě, v sedmnácti osmnácti. Původně jsem se zajímala spíše o anarchistické myšlenky. Sháněla jsem si informace v knížkách a zinech jako Existence nebo A-Kontra. V Karlových Varech, kam jsem začala dojíždět za svou první přítelkyní, byli anarchisté zároveň i pankáči. Tak jsem to viděla daleko více propojené. Prošla jsem si takovým tím echt punkovým obdobím: s čírem jsem chodila i do práce. Později jsem se vrátila k anarchistickým myšlenkám. Vnější atributy jako těžké boty nebo spínáky jsou mi už vzdálenější.

Více než dnes bylo v 90. letech a na začátku jedenadvacátého milénia punkové hnutí v Čechách spojeno s averzí vůči hnutí skinheads a neonacistům. Vadili ti taky?

Co je potřeba oddělit, je hnutí skinheads od „fašos“. Subkultura skinheads byla vždy antirasistická a propojená s punkovým hnutím. Fašisti a neonacisti přebírali jejich symboly a značky a bohužel si je mnoho lidí, kteří nejsou zasvěcení, stále plete. Fašouni mě štváli dřív a nesnáším je i teď. Každý, kdo měl něco jiného na sobě, byl pro ně fetiš. Ale to je pouze jejich výmluva, aby se mohli servat. Což se kolikrát stalo. Vadí mi jejich prezentace síly a ideologie. Ve Varech to tehdy bylo docela radikální, docházelo i na nože. Mně nevadily bitky, z toho strach nemám, ale štvě mě, jak před nimi všichni ustupují. Jak policajti, tak politici.

Jak konkrétně vaše střety probíhaly?

Práci jsme se na ulici nebo se podnikaly nájezdy na hospody. To třeba fašouni přišli do klubu, kde jsme byli, nebo na koncerty. Začali provokovat, a my jsme se do nich pustili. Tehdy mezi námi bylo ještě málo pacifistů.

Odesla sis z těch rvaček vážnější zranění?

Když jsme byli na hudebním festivalu v Českém Brodě, skončila jsem v bezvědomí na áru. Měla jsem rozsvižanou hlavu a zlomenou klíční kost.

Stejně mi přijde zvláštní, že se chceš a dokážeš práť...

Nebojím se jít do konfliktů. Nejsem hračka a mám svůj názor, tak jak můžu mlčet? Ale v případě, že mám kolem sebe kamarády, už do všeho nejdu. Cítím za ně zodpovědnost.

Jak bys popsala to, oč jde neonacistům, a co tě na tom štvě?

Chtějí změnu, ale jakou? A chtějí ji silou. Potřebují autoritu, svrchovanou moc. Vidí modlu, Hitlera, a slepě za ní jdou. A zabili by kohokoli známého, kdo by přešel na druhou stranu. Poslední dobou mě štvě slizovitost, s jakou se snaží dostat do politiky. Je to o to víc nebezpečnější, protože už to nejsou ti plešatí náckové z bomberech a kanadách, ale korektní politici, kteří občas mají rasistické názory.

Myslíš, že je mezi nimi nějaká vůdčí osobnost?

Pouze v rámci regionů. V Litáku tahouni našťestí vyrostli, mají rodiny a jejich smýšlení se přeměnilo na tzv. méně nebezpečný nacionalismus.

V jakých regionech jsou podle tebe neonacisti momentálně nejpočetnější?

Na Mostecku, Chomutovsku, v Brně a Ostravě.

Bydlela jsi rok v maringotce, to zní opravdu exoticky.

Do civilizace jsem se definitivně vrátila před rokem. Maringotku jsme s kamarádkou, takovou šílenou esoteričkou, přitáhly na její pozemek za jednou vesnicí poblíž Litoměřic. Teď už má maringotky dvě. Mně se v té době takové bydlení hodilo, odcházela jsem totiž z farmy, kterou vedl člověk, s nímž jsme si moc nevyhovovali. To období bylo pěkné, odpočinula jsem si od lidí a vyzkoušela si, jaké je to žít mimo civilizaci.

Ale asi to byla trochu fuška, ne?

Musely jsme vybudovat hajzlík, obložit maringotku dřevem a podobně. Nenudily jsme se ani náhodou. Spoustu lidí říká – hele, já se vykašlu na civilizaci a půjdu někam do lesa – jenže ona to není sranda! Musíš si tam udělat všechno sám od takových věcí jako rozdělat oheň, aby sis mohl ohřát vodu. Než uděláš nejzákladnější potřeby, zabere ti to dvě hodiny. Věci, které jdou udělat jen za světla, musíš zvládnout do západu slunce.

Dojžděla jsi z maringotky za prací?

Chvilí ne, byla jsem na podpoře. Ale pak jsem začala, naskákal mi nějaký dluh a potřebovala jsem peníze.

Vydržela jsi to dlouho?

Čím déle jsem dojžděla, tím více jsem toužila po civilizaci. Začala jsem organizovat akce, vydávat Houpačku, potřebovala jsem chodit do knihovny psát a na e-mail. Je to trochu smutné: když chceš něco dělat, tak nemůžeš žít úplně odtrženě.

Zdržme se u časopisu. Kdy jsi Houpačku začala vydávat?

Iniciovala jsem její vznik v roce 2005. Ze začátku to byl fakt bulvár... Začaly jsme ji dělat se Zdenou, další bývalou přítelkyní. Neměla jsem te-

hdy počítač, a tak jsem využívala její. Zdenka umí dobře kreslit, přidala ruku k dílu.

Měly jste nějaký vzor?

Mě nejvíce ovlivnila Bloody Mary, kterou už v té době dělala Emča Revoluce. S ní jsme vystoupily v litoměřické knihovně v rámci autorského večera na jaře. První číslo tohoto pražského zinu jsem si koupila, ještě když jsem bydlela v Milešově.

Ty jsi žila i v Milešově? V minulém čísle našeho bulletinu jsme představili Františka Ouředníčka, který v místní knihovně půjčuje knihy již 50 let!

Do milešovské pobočky jsem chodila! Pan Ouředníček mi občas objednával knihy z litoměřické knihovny. Lépe se ale znám s jeho bratrem. Dost jsme se nadebatovali o komunismu. V Milešově byli komunisti docela aktivní. Měli pravidelné zasedání v místní hospodě. Sedli si ke stolu, probírali, co by se mělo změnit v zastupitelstvu, a jak měli víc vypito, přecházeli na celonárodní politiku, až skončili u světové. S jedním z milešovských komunistů jsem makala na farmě. Věděl, že jsem anarchistka. On byl takový ten dělnický komouš a hledal zdýcky, co nás spojuje. Já naopak to, co nás rozděluje. Že jsme byli levičáci, to bylo to jediné, co nás spojovalo.

Jakou stranu vlastně volíš?

Nevolím. Ne z apatie jako většina, ale nevolit je mé rozhodnutí.

A kde teď pracuješ?

Dělám na expedici v cukrárně. Je to manuální práce. Tahám bedny, dávám je řidičům, sem tam píšu dodáky. Nic moc kreativního.

Měníš své chování, když jsi v práci? Oblékáš se jinak, „normálně“?

Vizáž není problém, všichni tam musejí být v bílém. Co se týče chování – všechno je hra. Jsem v kolektivu pěti ženských a ze začátku jsem sondovala, jaké mají názory. Jedna z nich je mladá holka, která je docela alternativní, takže si pokecáme. Zbytek tvoří takové domácí typy. Na některá témata se s nimi nemá cenu bavit. Prostě to jde trochu mimo ně a na všechno je odpověď: ty to jednou poznáš. To potom nemá smysl, není to diskuse, ale tzv. maminčino pokárání.

Chtěli byste si přečíst profil nějaké litoměřické osobnosti? Napište nám svůj tip na e-mailovou adresu karel.khm@seznam.cz!

Recenzent Bookowski tentokrát nabízí např. anotace aktualit z máchovské literatury. V souvislosti se zařazováním knih do jednotlivých oddělení pro vás máme také jedno důležité upozornění: stále populárnější audioknihy jsme přeřadili z hudebního oddělení do oddělení beletrie!

BELETRIE

Lori – múza Karla Hynka Máchy
Dagmar Štětínová
Pavel Ševčík – Veduta 2008

Titul se věnuje Máchově milé, posléze nastávající Eleanor Šimkové. Autorka podrobně nastudovala biografii obou partnerů, ale i biografie jejich rodinných příbuzných a přátel, realie a dobové souvislosti. Dále také mluvila s pamětníky, resp. jejich dětmi a vnuky a získaný materiál přetavila do románu, který nemá daleko k červené knihovně. Génia slova zde snáší na zem kritikou jeho osobnosti a především toho, jak majetnický a žárlivý se choval k Lori.

Autostop.cz
Jan Cempírek
Gutenberg 2008

Ve třech samostatných povídkách nejsou většinou vypravěči nebo hlavními hrdiny stopaři, ale řidiči, kteří je nabírají. Stopaři ale hrají důležitou úlohu v krátkých fotoreportážích připojených na konci knihy. Někteří z nich přitom v druhém Cempírkově (1970) literárním počínu posloužili jako zdroj pro jeho postavy. Autorovi, který je sám aktivním stopařem – procestoval stopem řadu zemí světa –, ale stopaře také nabíral, když řídil. Osobní zkušenost z obou stran barikády, v nichž mají oba hlavní figuranti fenoménu autostopu svá práva a povinnosti, je v knize patrná. Autostop.cz je o příbězích, ale především je svěže, moderně napsaný – stylem blízkým jazyku reklamy. Dialogy postav jsou velmi pravděpodobné, vnitřní dialogy vypravěče s laskavými ironickými komentáři vtipné. Mezilidské vztahy, situace a prvky, které při nich hrají vedlejší roli (jako mobily, internet), se potkávají s tím, co lze dnes zažívat.

Persepolis 2
Marjane Satrapiová
BB art 2007

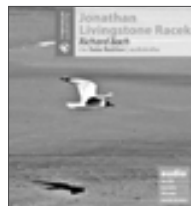
Druhý díl úspěšného autobiografického komiksu Íráanky, kterou už jako malou poslali rodiče ze země zuřící revolucí na školu do Rakouska. Satrapiová, momentálně usazená ve Francii, popisuje v černobílém komiksu s jednoduchou kresbou těžké probíjení cizinky mezi vrstevníky mluvícími neznámou řečí a střet muslimské tradice se světem Západu. Podle obou dílů Persepole vznikl i animovaný film, na němž se autorka významně podílela.

AUDIOKNIHY (mluvené slovo)

Jonathan Livingstone Racek
Richard David Bach
Tympanum 2007

Mladý racek se odlišuje od hejna. Nelíbí se mu jen dennodenně se pachtit za jídlem. Zkouší se učit létání, rozšiřovat své obzory, překračovat svoje meze. Hejno ho za to vyloučí ze svých řad. Stane se psancem, ale to mu dává svobodu. Jeho guruem se stane racek Čang a po skončení učení se Jonathan vrací k hejnu, aby zde předával své zkušenosti. Alegorie o svobodě, kontrastu mezi individualismem, touhou poznávat a schopností milovat s kolektivismem, průměrností a nevráživostí. Bachova kniha byla stejně jako další západní literatura v sovětském bloku zakázána, a tak se šířila samizdatem. Do češtiny ji přeložil už r. 1984 Zdeněk Hron. Na audioknize příběh čte Saša Rašilov.

NAUČNÉ ODDĚLENÍ

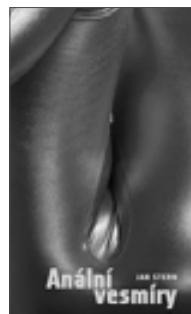
Tajemné stezky: Máchův kraj – Kokořínsko a Českolipsko
Jiřina Doležalová a Karel Uzel, Ladislav Smejkal
Regia 2007 a 2008

Edice Tajemné stezky zatím zavítala např. do jižních Čech, Českého Ráje nebo Šumavy. Teď vyšly hned dvě knihy věnující se Máchovu kraji. K. H. M. je sice v podtitulu obou publikací, nicméně autoři se v nich věnují především místopisu, lákají čtenáře na hrady, zámky a další významné památky kraje. K dobru pak přidávají hrst místních strašidelných pověstí, kterými je kraj opředen a kterými byl ostatně fascinován a inspirován sám velký básník.

Anální vesmíry
Jan Stern
Malvern 2008

I ve svém třetím souboru provokativních esejů rozvíjí mediální teoretik ovlivněný psychoanalýzou to, co sám nazývá psychoanalytická teorie kultury. Mezi své inspirátory Stern řadí Václava Bělohradského, Marshalla McLuhana, Rolanda Barthesa a samozřejmě Sigmunda Freuda. Má ambice pohybovat se na hraně a být kontroverzní. O tom vypovídají některé názvy jeho textů: Incest, klečení po výprasku a Ally McBeal, Masturbující školačky a jiné tajné slasti či Zabij Ježíše! Knihu vydává pražský Malvern, jehož celou dostupnou produkci pro vás knihovna nakoupila. Nakladatelství se pod vedením Dr. Jakuba Hlaváčka (nar. 1975 v Liberci) specializuje na vědeckou literaturu, především oblast religionistiky, esoteriky, envitomentalistiky a alchymie. Malvern se představí i na autorském večeru v naší knihovně 19. 12. mimořádně od 19:00.

DĚTSKÉ ODDĚLENÍ

Tajemné hrady a zámky království českého**Text a ilustrace Lucie Seifertová****Petr Prchal 2006**

V této knize naleznete prostorové obrázky českých hradů a zámků s jejich pověstmi i skutečnými příběhy. Dozvíte se, jak Karlštejn zachránila koza, tajemství o křivoklátském pokladě, strastiplné příběhy nebohých čertů anebo co se vám může stát, když budete příliš nadávat. Kniha vyšla také v anglickém a německém překladu. Autorka (nar. 1969 v Poděbradech) vystoupila v průběhu litoměřického filmového festivalu letos v srpnu v knihovně. S dětmi i rodiči besedovala např. o úspěchu své další knihy Dějiny udatného českého národa a pár bezvýznamných událostí, která se úspěšně prodává a jejíž zvětšená verze putuje jako výstava po celém světě.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Snoop Dogg**Ego Trippin'****Universal Music 2008**

„Pokud nevíte, jak vypadá, tak vězte, že je to černý chlápek nosící copánky těsně upnuté k hlavě. Okolo své veliké pusy nosí z vousů tzv. volant. Je to typický vysoký raper, který má obrovské chodidlo. Nohu má snad 15ku:-),“ píše o Snoop Doggovi Bravo. Podle Filtru jde zase o „věčně zhulenou legendu pornorapu, ale vlastně je rodinný typ, co má rád snídani se svou ženou a dětmi.“ Muzikant, zpěvák, filmový producent, herec a potížiista je na svém jubilejním 10. albu inspirován diskohity 80. let a překvapivě i country. Hitparády bourá singl Sexual Eruption, resp. jeho korektní verze Sensual Seduction. Hip-hopový král amerického západního pobřeží vystoupil v září i v Praze.

Půjčili jste si některou z novinek, které doporučuje Bookowski? Zaujala vás, nebo se vám naopak nelíbila? Napište nám na e-mail karel.khm@seznam.cz. Stejně tak nám napište, pokud vás zaujal jiný titul. Případné krátké čtenářské recenze otiskneme a odměníme!

V knihovně pro vás pravidelně připravujeme výstavy současného vizuálního umění mladých místních autorů a autorek.

V říjnu se na zdech nad schodištěm knihovny objevila umělecká díla bratří Květoňů, resp. jejich studia **A.S.S.**, které jsme představili v Profilu minulého čísla našeho bulletinu. **Radek a Zdeněk Květoňovi** svébytně ztvárnili Františka Ouředníčka – knihovníka, který již padesát let půjčuje knihy v Milešově a jehož jsme rovněž představili v rubrice Knihovničky v minulém čísle.

Na konci října bude zahájena výstava černobílých fotografií *This land is not for sale* **Miroslava Kašky** (1979). Student ateliéru interaktivních médií na ústecké Fakultě umění a designu se v knihovně představil již vloni. Nyní vystaví černobílé snímky ze své letní cesty do africké Nigérie. Vznikly během intenzivní interakce s místními obyvateli jak ve velkých městech, tak na venkově, kdy s nimi sdílel jejich zvyky, kulturu, jídlo a mnohdy i postel. Na fotografiích je zobrazena vždy jedna postava ve svém prostředí doplněná o informace, jako je jméno, věk a povolání. Jako kontrast a rozšíření portrétů pak autor přidává fotografie objektů z krajiny, např. skály nebo stromu, a poskytuje tak divákovi možnost nalézat skryté významy a souvislosti, jež nejsou na první pohled zřejmé. Vernisáž výstavy Miroslava Kašky proběhne 27. 10. od 19 hodin. Vystoupí na ní okteto bubenic Female Afro Beat hrajících na africké bubny djembe. Součástí večera bude i autorovo vyprávění, projekce barevných fotografií a krátkých videoreportáží.

Od konce srpna do 17. října u nás své snímky představila také **Ilna Staňková** (www.ilonas.net), která vystavovala své práce celkem na třech místech knihovny. Ve dvou menších expozicích venku za oknem a ve vitrině v suterénu knihovny prezentovala ukázkou ze svých „obrazových deníků“ věnovanou motivu květin. V sálku ve druhém patře pak soubor velkoformátových fotografií na plátně X-Ways. Cyklus květin z let 2005–07 na malých formátech zachytila autorka telefonem i digitálním fotoaparátem. Doplnila je sušeným senem a dřevěnými poleny. Fotografku jsme při procházce za jejími pracemi poprosili o několik odpovědí.

Jaké květiny jsou na tvých snímcích?

Na fotkách jsou kytky divoce rostoucí i zkrocené, ve váze, na poli, jak se tísňí vedle sebe nebo se skrývají v trávě. Někdy jde třeba jen o jejich stíny. Jsou z Vysočiny, kde nyní žiju, z Litoměřic (z Radobýlu, z Kočky), z koše...

Proč tě vlastně zajímají kytky?

V tom, jak propojují krásu s funkcí, vidím paralelu v grafice, které se věnuji profesionálně. Zároveň mi ale nejde tak úplně o květiny samotné: na těchto snímcích jsem se snažila ukázat možnosti netradičních úhlů pohledu. V době, kdy fotí téměř každý a technologie umožňuje udělat krásné fotografie i amatérům.

Technika, kterou jsi připravovala fotografie na plátněch X-Ways, je poměrně neobvyklá...

Snímky byly foceny tzv. crossem – na diapozitivový film, který se nechal vyvolat jako negativ. Tím vznikla hrubozrnná bodová struktura, která je výraznější. Barvy jsou tu posunuté, výsledek se blíží malbě. Tato díla jsou finančně poměrně náročná. Musejí být také natřena speciálním povrchovým nátěrem, aby se neodírala. V tomto cyklu chci pokračovat – chtěla bych ze snímků vytvořit reliéfy, protože je cítím trojrozměrně, jako vymodelované. Jeden objekt jsem již udělala ze sádry, ostatní ale musejí být lehčí, mobilnější – z polystyrenu.

Kdy tyto práce vznikaly?

Plátina jsem připravovala ve spolupráci se Studiem Sluka v roce 2002 pro výstavní síň Doubner na Václavském náměstí v Praze. Snímky vznikaly v hlavním městě od konce roku 2002 do roku 2003.

Motivy na nich jsou poměrně nezřetelné, mohla bys divákovi pomoci?

Jde o záznam pohybů a protipohybů. Některé z nich jsem fotila za zvláštních světelných podmínek v noci, když svítily pouliční lampy. Na fotkách, které jsem snímala z jedoucí tramvaje, jsou většinou protijedoucí tramvaje či jiná vozidla, kolejnice nebo zábradlí, světla, rozmazané okolí.

K celému cyklu mě navedl celkem náhodně focený snímek, kdy jsem jela vlakem proti jinému vlaku a schválně pozdržela expozici, když jsme se míjeli. V takové rychlosti nemá člověk moc šancí ovlivnit výsledek. Ten je pak dílem náhody, šprýmu.

Co tě přitahuje na motivu rozmazaných horizontálních pruhů?

Lidí, kteří dělají pruhy, roztahují fotky nebo tvoří horizontály, je i v ostatním českém současném výtvarném umění dost: Dan Hanzlík s lepicími páskami, Pavla Jarmarová, Jan Šerých, slovenský Marek Kvetán a spousta grafiků. Je to podle mne adekvátní reakce na současnost: strašně se míháme, vnímáme vše v rychlosti, v pruzích, ve zkratce. A nejen proto, že jezdíme rychlými dopravními prostředky. Přízemní horizontalita asi ovlivňuje i naše přemýšlení a citění. Dříve se stavěly katedrály, člověk se vertikálně vzpínal k nebi, a řešil tak úplně jiné vztahy než my.

Určitě jste si všimli, že se knihovna za poslední dva roky proměnila. Spolu se zkvalitňováním služeb a rozvíjením off-programu pro veřejnost upravujeme nejen grafiku propagačních materiálů, ale i celkový vzhled knihovny.

O tom, co se děje v rámci off-programu pro veřejnost, se můžete dočíst už před budovou knihovny. Před vchodem upozorňuje na program autorských večerů objekt z dřevěného masivu, hliníku a plexiskla, tzv. „áčko“ (foto). Na desce připevněné po levé straně vstupu do budovy informujeme o výpůjční době knihovny. Po pravé straně se pak budou obměňovat plakáty, které pro knihovnu připravují studenti výtvarné výchovy a grafického designu.

Komunikační systém uvnitř knihovny (názvy jednotlivých oddělení, upozornění atd.) je řešen formou samolepek a cedulí z hliníku a plexiskla (foto).

Na každém podlaží knihovny je plocha věnovaná návštěvníkům. Jsou tu instalovány kovové lišty, na něž lze s pomocí magnetek připevnit cedule, fotografie atp. V prvním patře je na lištách tzv. „hnízdo“ s fotografickými portréty návštěvníků off-programu pro veřejnost: tedy těch z vás, kteří do knihovny nepřišli pouze jako čtenáři, ale účastnili se autorských večerů, akcí pro děti, besed a dalších příležitostí. Ve druhém patře, kde sídlí dětské oddělení, je pro výstavu kreseb malých čtenářů k dispozici instalační systém z bílých pruhů látky (foto).

Spolu s mobiliářem knihovny řešíme i celkové architektonické pojetí jejího interiéru. Odstranili jsme původní dřevěné obložení. Pokud s tím majitel objektu knihovny, tj. město Litoměřice, bude souhlasit, v nejbližší době plánujeme zapustit do zdi rozvody topení a elektřiny. Teprve potom přijde na řadu barevné řešení chodeb a osvětlení. Také bychom rádi vyměnili stávající dřevěné dveře u všech oddělení za skleněné, aby se prostor chodeb i oddělení prosvětliil.

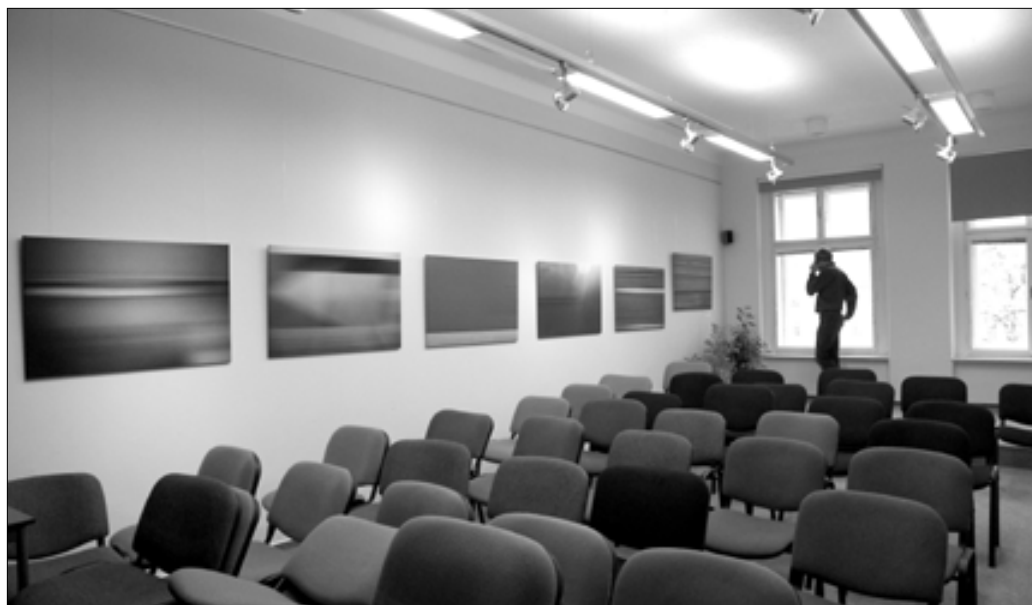
Klimatizační potrubí pod stropem v přízemí budovy zakrývat nebudeme. Chceme totiž, aby interiér veřejných prostor knihovny, tj. především chodeb, co nejvíce odpovídal původnímu architektonickému řešení budovy. Usilujeme o jednotný vizuální styl prostoru, který by měl být čistý, vzdušný, hravý a lehce industriální.

Zásadní proměnou prošel kromě chodeb také sálek ve druhém patře knihovny (foto), kde probíhají autorské večery, besedy a výstavy. I tady se odstranilo původní dřevěné obložení a barevně se pojednaly zdi. Instalována sem byla zářivková tělesa a posuvná bodová světla, jejichž intenzitu lze ovlivňovat reostaty. Zároveň sem byl připevněn závěsný systém na instalaci uměleckých artefaktů.

Na vizuálním pojetí knihovny se podílí hned několik tvůrčích osobností: **Ondřej Štědrý** (architektonické řešení interiéru), **Štěpán Rous** (užitný design mobiliáře pro interiér i exteriér knihovny), **Martin Raudenský** (grafický design a ilustrace informačních tiskovin), **Martin Bušek** (spoluautor grafického designu, autor flexibilního loga knihovny ve tvaru „L“), **Veronika Tománková Márová** (interiérový design sálku ve druhém patře), **Alžběta Kumstátová** (autorka projektu „stromu“, který je spuštěn podél schodiště od druhého patra až do přízemí dolů) a **Barbora Kolářková** (grafika plakátů na jednotlivé akce off-programu knihovny, koncepce „hnízda“ a další vizuální detaily).

Ondřej Štědrý

Nové internetové stránky knihovny a multiautorský román na pokračování

Spolu s reálným prostorem naší knihovny upravujeme i její virtuální prostor na internetu. Nové webové stránky najdete na **www.knihovnalitomerice.cz**

Po zadání této adresy se dostanete na tzv. homepage. Zde vás informujeme o aktualitách knihovny a nejbližších akcích pro veřejnost. Hned na této homepagi uvidíte, jak je grafika nového webu hravá: nahoře se v modrých, tzv. „flashových“ animacích prohánějí kreslené postavičky a zvířata.

Vedle nich pak můžete vidět logo naší knihovny, „elko“, které však může posloužit také jako zářáčka.

Pod pruhem s flashovými animacemi najdete přehledně poskládané všechny sekce webu knihovny, do nichž se můžete proklikat. Pokud chcete být aktuálně informováni o novinkách knihovny nebo jejích akcích pro veřejnost, vepište svou e-mailovou adresu do výrazného žlutého proužku s popisem „přihlásit newsletter“. V sekcích, jejichž názvy i obsah jsme převzali z našich starých internetových stránek, najdete to, na co jste byli zvyklí, jako kontakt nebo on-line katalog knih. Navíc na nových stránkách najdete elektronickou verzi všech dosud vydaných čísel našeho bulletinu.

Specialitou nového webu je experimentální multiautorský román na pokračování: prostřednictvím internetu můžete pokračovat v příběhu, který v této sekci po kliknutí na odkaz „o románu“ najdete. Začátek příběhu otiiskujeme i zde, abychom vás navnadili už teď!

„Ve středu mě od katalogizace nových knih vyrušil mladý řemeslník, který pracoval na rekonstrukci střechy. Prý se na půdě našlo něco pozoruhodného. Měla jsem svých problémů dost a ze začátku jsem na mladíka byla trochu nevrlá. Nález mě ale skutečně dostal: šlo o deník, který si podle všeho psal voják c. k. rakouské armády František Gellner (1881–1914), když absolvoval v Litoměřicích vojenskou službu (1904). Rychle jsem listovala unikátní památkou. Řemeslník stál opodál s čepicí v ruce a mlčky přihlížel. Uchvátila mě především jedna pasáž, v níž stálo, že se Gellner v hospodě potkal s mužem, který se mu představil jako K. H. Mácha (1810–1836). Osobnost, již má naše

knihovna v názvu! Překvapující je, že Gellner popisoval muže podobně jako mí starší přátelé, kteří na periferii Litoměřic koncem 80. let 20. století potkávali staříka s dlouhým bílým vousem v černém plášti. O něm se totiž také tradovalo, že je to Mácha... V hlavě mi na přeskáčku vyvstávaly otázky: Nezemřel Mácha ve skutečnosti a dožil se doby, kdy tu Gellner sloužil? Co si spolu všechno mohli říct? A není tu Mácha s námi stále? Nebo šlo pouze o jeho přízrak? Či snad o někoho, kdo si na Máchu hraje? Jak se vůbec ocitl Gellnerův deník na půdě knihovny?

Jak pokračoval příběh mladé knihovnice? Zapojil se do jejího pátrání i řemeslník? Máte nápad? Vítejte na palubě multiautorského románu!”

V románu na pokračování se příspěvky jednotlivých autorů budou zobrazovat v pořadí od toho posledního. Pod sérií nejaktuálnějších příspěvků najdete odkaz na vstup k archivovaným příspěvkům starším. Podívejte se také na to, kde jsme se pro vznik románu na pokračování inspirovali: <http://www.galeriemagda.cz/roman>.

Nové internetové stránky knihovny připravili programátor Radek Medal ve spolupráci s grafiky Martinem Buškem a Martinem Raudenským.

Martin Raudenský a Martin Bušek

Vzácný nález v knihovně

Během prací na rekonstrukci střechy knihovny našel řemeslník Jiří Buňka kovové pouzdro na breviář asi z poslední třetiny 19. století. Objekt byl převezen do depozitáře krajského muzea v Teplicích v Sobědruhách a po jeho restauraci bude vystaven v knihovně.

Jiří Buňka

Blahopřejeme výherci

Na soutěžní otázku z úvodníku minulého čísla ohledně názvu našeho bulletinu nám správně odpověděl devatenáctiletý Lukáš Janičík z Litoměřic. „První bulletin měl název Karel, druhý Hynek, tudíž třetí se bude nazývat Mácha, a uzavře tak letošní trilogii,“ napsal nám a jako odměnu si vybral antologii severočeského komiksu Bublifuk. Lukáš Janičík nám dále napsal: „Připomínky ani návrhy ohledně provozu knihovny žádné nemám, všechno funguje nad míru spokojenosti. Zejména možnost internetové rezervace a SMS oznámení o rezervaci je pro mě ohromné plus. Těším se na nové stránky a zatím se mějte!“

Z dalších ohlasů čtenářů

Čtenářka Zdenka Skálová nám napsala: „Jen pro zajímavost: František Ouředníček (knihovník, který v Milešově již padesát let půjčuje knihy a kterého jsme představili v rubrice Knihovničky v minulém čísle bulletinu – pozn. red.) je mým prvním žákem, když jsem po maturitě ve školním roce 1954/55 nastoupila na umístěnku do Milešova. Jako bývalá knihovnice mám radost z jeho vytrvalosti v této krásné osvětové činnosti.“

Na fóru oficiálního webu města Litoměřice se objevil tento příspěvek autora vystupujícího pod nick-namem (přezdívkou) Inkvizitor: „Chválím pana ředitele knihovny, jak mám možnost pozorovat, tak se doopravdy snaží a hlavně není pod jeho vedením knihovna jenom o půjčování knížek, ale o kultuře obecně. Jeho výběrem mělo město šťastnou ruku a držím mu palce, ať mu elán vydrží a nenechá si svou funkci znechutit.“

Od čtenáře podepsaného G. Roherbier jsme dostali následující dopis: „Vážený Karle Hynku zvaný! Reaguji na titulěk minulého čísla stojící za povšimnutí. Za hříčkou slov, jež je sama o sobě dosti slušným literárním vtípem, existuje autor Karel Hynek (11. 9. 1925–9. 1. 1953), možno říci též první, stojící bez pochyb na důležitém místě ve vývoji české básnické tvorby.

Dovolím si představit autora, jenž, dle mého názoru zatím, žel, schází v základních studijních osnovách. Není divu, kniha S vyloučením veřejnosti z nakladatelství Torst z r. 1998 byla vydána až po více jak padesáti letech i díky spoluautorství Vratislava Effenbergera a prezentuje téměř syrový surrealismus minulého polostoletí. Vyvažuje ji obrazový doprovod výtvarné špičky tohoto uměleckého stylu: L. Fára, J. Istler, M. Mazáčová, M. Medek. Kniha na 600 stranách zachycuje texty Hynkových sbírek Rozevláté dny, Usínání, Na venkově přšelo, Balady, Jaro je tady atd. a četné divadelní hry. Otištěné texty pobaví každého milovníka slovních hříček a dadaistických vtípků.“

G. Roherbierovi děkujeme za zajímavý postřeh a ukázkou z literárního díla Karla Hynka otiskujeme v literární příloze.

Filmový festival Litoměřice poosmé – Střet realit

Naše knihovna se poprvé podílela na filmovém festivalu, který za léta svého pravidelného konání získal renomé nejen v Litoměřicích. Letošní festival Litoměřice poosmé byl dramaturgicky vymezen tématem Střet realit. „K nejúspěšnějším projekcím patřilo slavnostní zahájení s distribuční předpremiérou francouzského animovaného filmu Strach(y) ze tmy, Americká noc a Svatá Klára,“ prozradila hlavní organizátorka festivalu Renata Vášová, ředitelka kina Máj a duše o. s. Kinoklub Ostrov. V knihovně především děti a jejich rodiče přivítali besedu se spisovatelkou a ilustrátorkou Lucií Seifertovou, autorkou svěbytných komiksových knih. Beseda probíhala v uvolněné náladě, k níž přispěl i manžel Lucie Seifertové, hudebník Pancho, který zahrál několik písniček na kytaru. Dospělé publikum pak ocenilo projekce filmů z festivalů animovaných a studentských filmů Anifestu, Shortfilmu a Fresh Film Festu. Mimořádnou diváckou návštěvnost měl v knihovně speciální festivalový blok Střet s politikou, jehož náplní byla projekce snímků odkrývajících temné pozadí současné české politiky Bezesné noci a Vládeme, neruší. Jako hosté bloku v diskuzi vystoupili jejich autoři, Radim Špaček a Erik Tabery.

Omluva

Omlouváme se čtenářům a spisovatelce Petře Braunové za šotku v minulém čísle bulletinu. Ukázka z autorčina díla byla z knížky Pozorovatelka, nikoli Ztraceni v čase, jak jsme mylně uvedli.

Jste spokojeni s tím, co vám nabízíme? Máte nějaké tipy, co bychom mohli dělat lépe či jinak? Napište nám na e-mailovou adresu karel.khm@seznam.cz. Za vaše připomínky, nápady a dotazy budeme vděční!

Solany, které leží pár kilometrů od silnice spojující Lovosice s Mostem, patří spolu s Lukohořany a Semčí pod obecní úřad v Děčanech. Kateřina Horáčková (nar. r. 1974) tu s pomocí svého přítele a místních dobrovolníků, hlavně dětí, zakládá novou místní knihovnu, již bude metodicky řídit litoměřická Knihovna K. H. Máchy.

Budoucí solanská knihovnička sídlí v budově bývalé školy. Vedle jediné její místnosti je částečně izolovaný výklenek, zázemí pro faráře. Jde o přístavek k vedlejšímu prostoru, kde je oltář a lavice a kde má každých 14 dní bohoslužbu Československá církev husitská. Kateřinu Horáčkovou jsme v budoucí knihovničce navštívili a položili jí několik otázek.

Odkdy se věnuješ solanské knihovničce?

Začali jsme ji řešit kolem loňských Vánoc.

Kolik času tu trávíš?

Momentálně jsem tu většinou dva dny v týdnu, vždy tak čtyři hodiny.

Co jsi tu dělala naposledy?

Včera jsem ometla a vystavila čestné uznání Osvětové besedě Solany z roku 1968.

To děláš nejlepšimu čtenáři?

Prvnímu (smích). Taky jsem omyla štítky s písničky na knihy, aby se zařadily podle abecedního pořádku. Holky z vesnice, které mi tu pomáhají, budou mít za úkol knihy seřadit.

Teď se ale nejvíc věnuju třídění knížek. Většina se bude muset dát do sběru. Tady těch (ukazuje na hromadu knih) mi bylo líto. Ještě je tu nechám. Budeme čekat rok, a když si je nikdo nepůjčí, rozdáme je, nebo taky vyhodíme.

Starých knih se zbavíte, kde vezmete nové?

Litoměřická knihovna nám dá základní fond, asi 800 knížek, a vždy po třech měsících budeme dostávat tituly, které kolují po oblastních knihovnách. Řekneme si, co chceme nového. Něco si do Litoměřic dojedou vybrat. Zároveň budeme napojeni na on-line katalog. Lidi ze Solan si budou moci vybrat, co chtějí, a knihovna nám to doveze, nebo to sama vyzvednu, aby tu poptávaná kniha byla dřív.

Jak ses vlastně dostala do Solan? Nebo jsi odsud?

S mým přítelem jsme náplava. Jsme tu sedmým osmým rokem.

A jak ses dostala k práci knihovnice?

Solanský starosta Jiří Týce viděl, že pořád jezdím na internet do Litoměřic, nebo si vyřizuji e-maily přímo u něj. Jednou jsem mu řekla – prosím vás, starosto, nemůžeme mít v Solanech veřejný internet?? Vždyť to má snad už každá vesnice. A on – no jó, ale kdo by to dělal... Já to budu dělat! A on –

no jó, ale to by se musela vytřídit ta knihovna... No tak já ji vytřídím! – No jó, ale kdo tam u toho bude sedět? Já tam budu sedět! (smích). A pak se postupně začali nabalovat další lidi, kteří říkali – já tam budu sedět místo ní, když nebude moci.

To je jak z padesátých let... Kde jste sehnali počítačové vybavení?

Dvě sestavy máme z čížkovické cementárny, to je velký sponzor, další dva stroje máme z firmy Black and Decker, sháníme k nim dva monitory. Klávesnice jsou z Karlovy univerzity. Počítače jsou úplně vymazané, budeme do nich muset nainstalovat operační systém. Chtěla bych Linux, protože je zadarmo, utáhne internet a dokáže zpracovávat staré dokumenty.

Na koho především se bude vaše knihovnička orientovat?

Mladé sem dostaneme na internet a časopisy. Ti

starší by chtěli zahrádkářství, kuchařky, kutilství a detektivky. Ano – není to moc intelektuální, ale aspoň přijdou. Když tu uklízím, lidi se občas zastaví zeptat se, co je nového. Představuju si to trochu jako klubovnu. Až bude zima, děcka aspoň nebudou muset klepat kosu na zastávce.

Zakládáš tu knihovnu úplně na zelené louce?

Dříve se tady půjčování knih věnoval pan Matoušek. Pro místní pořádal i promítání. Venku se mezi dva stromy pověsilo plátno, a běžely filmy. Pamatuj si to lidi, kterým je dnes šedesát. Tehdy jim bylo dvacet... Poslední výpůjčky jsou zaznamenané z roku 1991–92. Tehdy asi pan Matoušek zemřel, a od té doby se tomu nikdo jiný nevěnoval. V roce 1999 nebo 2000 se dům, v němž knihovna sídlila, rekonstruoval. Všechny knihy se převezly do Děčan. Pak se nastěhovaly zpátky, ale bylo to dál zavřené.

Jaký výpůjční systém budete mít?

Asi to budeme dělat postaru, ručně. Nic jiného by nemělo smysl. Solany mají jen dvě stě lidí, os-

tatní obce dohromady pět set. Na to, abychom se dostali do sponzorovaného elektronického výpůjčního systému, začínáme stejně příliš pozdě. V Třebívlicích je nadto vedle školy knihovna, kam jsou děcka zvyklá chodit. Musíme vymyslet, jak se profilovat, abychom nebyli pro Třebívlice konkurencí.

Budete shánět finance na provoz knihovny např. i prostřednictvím grantů?

Spíše na to půjdeme se žádostmi o sponzor. Při práci v nevládních organizacích jsem se naučila, že nepotřebuji peníze na pastelky. Potřebuju lidi, kteří budou pracovat, nejlíp dobrovolně, a samotné pastelky. Tak si o ně napíšu firmě.

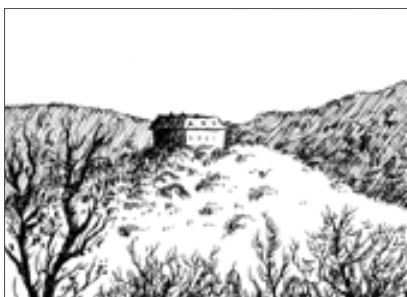
Kdy to tu spustíte?

Chtěli jsme na začátku školního roku, ale asi to nestihneme. Na obci řešíme momentálně jiné věci a na knihovnu nemáme čas... Vidím to na zkušební provoz mezi zářím a Novým rokem, od Nového roku by to mělo fungovat normálně.

Hodně štěstí.

V tomto čísle ji věnujeme především autorům, kteří se ve své tvorbě nebo ve svém životě zabývali či zabývají Karlem Hynkem Máchou, resp. jeho literárním odkazem. To proto, že na podzim (před 198 lety) básník zemřel, a my jej chceme připomenout. Ostatně litoměřická knihovna má tohoto geniálního českého autora v názvu a název „Mácha“ připadl i na toto třetí číslo našeho bulletinu.

Literární přílohu ovšem uvádíme básněmi **Karla Hynka**, na kterého si v souvislosti s „kolujícím“ jménem bulletinu vzpomněl **G. Roherbier** (viz Z ohlasů čtenářů, str. 17). O tzv. Máchystánu nebo např. různých druhích romantismu hovoří v rozhovoru filosof a spisovatel **Blumfeld S. M.** Erudovaný regionální historik **Otakar Špecinger** píše o posledním litoměřickém katovi, s nímž se Mácha dostal do konfliktu, a o popravě Ignáce Richtera. Tento vrah klidně mohl českému romantickému básníkovi posloužit jako další vzor pro podobné literární dílo, jakým byl Máj. Originální parafrázi Máje v brněnském nářečí hantecu přispěl **Petr Moučka**. Pro děti, ale i dospělé je určen úryvek vtipné pohádky **Daniela Binka** o tom, jak se do Karla Hynka zamilovala bludička. Na závěr otiskujeme básně výtvarnice **Blanky Jakubčikové**, která máchovský romantismus propojuje s vlivem temné gotiky. O ilustrace se postaral tvůrce filmů a komiksů **Dan Černý**, který „zremixoval“ Máchovy Hradý spatřené.

Kokořín
Jestřebí
Houska

KAREL HYNEK

Lhostejnost

Stavěla srdce
Stavěla most

Přes kalný potok
Přes lhostejnost

Pilíře z rukou
Ze vzpomínek

Na místě mostu
Ze vzpomínek

Na místě mostu
Stojí však mlýnek

Proč je voda tolik prudká
Proč pilíře smetla
Smutně klapa mlýn
Do měsíčního světla

Semílá srdce
Nemocná z drog

Lhostejnost teče
Ach do vantrok

(Písně, povídky a články)

INTERPUNKCE

Pihy na šjích žen a kuchyňská síta
Grafology zajímá jen jejich intenzita
v parku vodotrysky v hudbě staccato
Hroty ňader domovní zvonky stisknout láká to
Nad „i“ klobouček koketní jak moje jméno
Cedric Errol lord Fauntleroy tečka konec domluveno

(Deník malého lorda)

Blumfeld S. M.

Blumfeld S. M. (někdy také Čaroděj.Oz) se narodil r. 1955 v Praze. Spisovatel, esejista, překladatel, mezi lety 1985–1995 redaktor, později šéfredaktor undergroundového magazínu Vokno, spoluzakladatel a přispěvatel časopisu Živel, Mana atd. Vystudoval Uměleckoprůmyslovou školu. Od r. 1980 žije trvale v „ekologické emigraci“ v tzv. „Máchystánu“, v oblasti, kde severovýchodní část CHKO Kokořínsko hraničí s Dokeskou pahorkatinou. Ve svých esejistických textech pro Revue Prostor a literární přílohu Práva Salon, ale i v prózách se věnoval kritice konzumní kultury, často za použití ironického přivlastnění jejího „ptydepe“ a jejích „popových“ ikon. Knižně vydal Polykače ohně (příloha časopisu Živel, 2001) a jejich rozšířenou a upravenou verzi Peep show (Petrov, Brno 2001).

Nakolik významný je pro kraj, kde žijete, Máchův kult?

Netuším, jak moc je významný pro kraj (nejspíš to souvisí s turistickým ruchem), spíš cítím, jaký měl význam pro mne. Mluvíím v minulém čase, protože to souvisí s dobou, kdy jsem se rozhodl na Kokořínsko, či do Podbezděží (žiju vlastně na rozmezí) odstěhovat z Prahy, kdy jsem se rozhodl požádat zdejší romantickou přírodu o „politický azyl“. Kvalita životního prostředí je jedna věc, estetika krajiny druhá – to všechno pro mne bylo a je zásadní. Ale vzápětí jsem pocítil potřebu přijít i na to, jaký je „genius loci“ této oblasti, jaký duch vládne nad zdejší krajinou – pokud zde chci výhledově žít. Historická a mýtická „mapa“ krajiny. Máchův kraj, jak se tato oblast občas označuje od počátku 60. let, je součástí bývalých Sudet. Tak jako jinde, spolu s německým obyvatelstvem byla odsud odsunuta i jeho lokální paměť, příběhy a legendy několika generací, které zde žily. Pro místní německé obyvatelstvo kult K. H. Máchy neznamenal nic. Pro nové přísidlence zase neznamenal nic „kulty“ původního obyvatelstva, po kterém zůstalo pár nacistických nápisů a hákových křížů načmáraných vápnem před odsunem na pískovcové skály. A je třeba říct, že ani pro nové české přísidlence neznamenal kult K. H. Máchy vůbec nic. Obyvatelstvo se věnovalo násilné kolektivizaci, socialistickému rolnictví a životnímu stylu a nikoli romantickému snění. Já jsem se romantickému snění věnoval, proto mi fakt, že si Mácha vybral zdejší kraj za dějiště svého fenomenálního díla Máje, nemohl uniknout. Stejně mi neunikl fakt, že rozervaný básník si tuto krajinu oblíbil, několikrát jí křížem-křížem prochodil a situoval do ní i další svá díla. Rád jsem tyto vztahy mezi Máchovým dílem a zdejší krajinou zkoumal, a to na vlastní nohy.

Takže závěrem: vzhledem k tomu, že ztracená kulturní a mýtopoetická báze této zajímavé lokality, od počátku 50. let rozvrácené barbarstvím nových přistěhovalců, zůstala po odsunu původního obyvatelstva téměř prázdná, nebylo až tak těžké osobní rozhodnutí identifikovat si ji s tím, co se logicky nabízelo: s tvorbou a představivostí největšího českého romantického básníka.

Je pro vás Mácha v „Máchově kraji“ zřetelný v určitých oblastech více, v určitých méně?

Myslím, že romantický „máchovský mýtus“ má schopnost a sílu pokrýt celý tento kraj, od Mšena až po Doksy, od Kokořína až po Bezděz, od Litoměřic až po Mnichovo Hradiště, od Házmburku až po vrch Mužský nad Drábskými světničkami. Jistě, jsou tu konkrétní místa, která mají větší estetickou či poetickou přitažlivost, jiná naopak „vyzařují“ víc máchovského fluida. Když sedím za soumraku na vrcholku Malého Bezdězu a rozhlížím se po kraji, cítím se Máchovu duchu nejbliže. Na dotek.

Co pro vás máchovský mýtus znamenal ve vašem vlastním životě?

Myslím, že jsem již naznačil, že jsem do (dospělého) života vstupoval jako romantik. Otázka by tedy měla (mohla) znít spíše: Co pro vás znamenal romantický mýtus? Odpověděl bych, že pro romantika znamená romantický mýtus velmi mnoho, a to po celý život, pokud si uchovává onu známou romantickou přecitlivělost, která iniciuje ony pověstné „vzlety a pády“.

Mácha byl a zůstal výjimečnou osobností z pohledu psychologického i uměleckého, černý romantik, patetický individualista, neúnavný poutník a morbidní milenec. Musím (s úsměvem!) říci, že máme něco společného. Možná ne mnoho, ale něco málo ano. Rád bych ho poznal osobně. Ale chtěl bych být ženská. Mladá a krásná. A oddat

se mu na nějaké skále za svitu hvězd... A mít s ním dítětko. Holčičku. To bych vážně chtěla.

V 80. letech jste se vydal po Máchových stopách: jednou sám a jednou s Egonem Bondym, Jáchymem Topolem, Petrem Placákem a Lud'kem Marksem. Mohl byste obě akce popsat?

Popis by byl dlouhý a pro mne únavnější než cesty samotné. Ale ve zkratce: V roce 1985 jsem si usmyslel, že u příležitosti 150. výročí vydání Máje půjdu v Máchových stopách, od jeho domu na Karlově náměstí pěšmo až na Bezděz, který není daleko od mého tehdejšího–dnešního venkovského bydliště. Z Karláku jsem došel jen na Florenc abych nezáživnou a protivnou krajinu až do Mělníka překonal autobusem. Dál jsem šel pěšky a snažil se poctivě dokumentovat veškeré dojmy a pocity z cesty do deníčku. Vznikla tak reportáž, kterou jsem uveřejnil jak ve svém časopise Sado-Maso, tak vzápětí i v undergroundovém Vokně. Vzpomínám si, že se moc líbila Egonu Bondymu. Dohodli jsme se, že ku poctě Máchovi (a v upomínku 150. výročí jeho smrti) zrealizujeme v nejbližší době „máchovskou pouť“ neboli „pout' máhovců“ neboli „setkání mladých básníků undergroundu na Bezdězu“. K pouti došlo v říjnu 1986 a probíhala tak, že každý z básníků přijel či přišel v den „D“ na stanovené místo, do hospody pod hradem Bezděz, z jiné strany – z konspiračních důvodů. Bondyho jsme přivezli z Prahy autem. Na hrad však vyšplhal sám a my, celý roj ctitelů Máchy a Bondyho, s ním. V areálu hradu patetický individualista Bondy udělal nádhernou přednášku o Máchovi a černém romantismu a jeho odkazu nám mladým, žijícím v kulturní pustině hnusného husákovského režimu. Je to zaznamenáno i na 8mm filmu.

V 80. letech jste byl součástí undergroundu, který byl spojen s určitým myšlením, zabýval jste se i anarchismem, ve vašich prózách je přítomna radikální kritika současné situace západní civilizace. Vidíte nějaké styčné plochy mezi těmito polohami a Máchovým romantismem?

S Máchou bych to přímo nespojoval. S anarchismem také ne. S romantismem možná ano. Je známo, že romantismus měl dvě hlavní odrůdy, možná tři. Černý romantismus měl silný existenciální rozměr, často to byla sebetrýznivá hra s temným nevědomím, Láska objímající Smrt, Smrt objímající Lásku, provokace extrémní imaginací

i sebestylizací, patos maximální svobody a často i maximální sebeoběti. Revoluční romantismus obohatil tuto životní a myšlenkovou polohu o anarchisticko-utopickou rovinu, směřující k doplnění romantického praporu a hávu o bolestně křiklavou barvu rudou, o barvu politického krveprolití. Oním třetím romantickým „směrem“ byl vysněný návrat k přírodě, jakési první probuzení ekologického vědomí a svědomí v kontextu západní kultury, který bohužel záhy sklouzl do polohy biedermeierovského sentimentu, ostatně tak jako většina pozůstatků romantických idejí, jichž se chopilo „konzumní měšťáctvo“ 19. století. Tyto věci sou-

Foto Václav Jirásek

visející s idejí a praxí romantismu mne zajímaly. Lze říci, že český underground vznikající na přelomu 60. a 70. let a rozvíjející se především v polovině 70. let (pod příkrovem nastupující ultrakonzervativní a reakční husákovské normalizace, která měla velmi blízko k té metternichovské či bachovské) měl v sobě silného romantického ducha. Patrné jsou všechny tři zmíněné směry romantického uvažování, životního stylu či sebestylizace. Tím mi byl underground jakožto jedna z variant proklamativně nezávislé, alternativní kultury blízký a sympatický. Myslím, že můj skeptický či kritický pohled na dnešní konzumní společnost je logický, pakliže v mé bytosti přežívají ony výše zmíněné „romantické prvky“ uvažování a chování. Řekl bych, že legitimním nástupcem historického romantismu, jeho kulturním i politickým dědicem, je nejspíš „romantismus zelený“ (ekologický!). Pokud zmiňujete anarchismus – pak tedy spíše anarchismus zelený než rudý nebo černý. Oba posledně zmíněné proudy sice nepostrádají sebevražedný náboj, vlastní všem mladým radikálům, ale bohužel postrádají nezbytně nutné (i když možná romantické) planetární ekologické vzdělání a uvědomění. Stále ještě se mne dotýká vyvažování přírody, proto na tento aspekt upozorňuji. Podpalování aut při prvomájových demonstracích ničím podstatným ku zlepšení životního prostředí nepřispívá. Držím přirozeně palce utopistům z Greenpeace a dalším podobným ekologickým romantikům.

Co znamená termín „Máchystán“, který jste několikrát použil ve svých textech?

Po roce 1968 a vlastně až do počátku 90. let si ruská okupační armáda vybudovala nesmírně vojenské ležení v lesích široko daleko kolem Bezdězu, toto nepřístupné území se táhlo takřka do nedohledna. V lesích vyrostlo gigantické vojenské letiště, tankodromy stejně jako základny jaderných zbraní. Ruská armáda se v Podbezdězí masivně prezentovala na zemi i pod zemí, ostatně patřilo jí i nebe. Bombardéry a vrtulníky poletovaly nad krajem stejně běžně jako zpěvaví ptáci. Patřily jim silnice i nádraží. Přes naší obec za příkrovu noci projížděly monstrózní tahače se střelami SS vybavenými jadernými hlavicemi. Pokud si člověk vyšel směrem k zámku Houska na procházku nebo na houby, musel obcházet jednotky ruského dělostřelectva, obrněnce, někdy i tanky zakopané na pár dní v

týdnu v hlíně na okraji lesa. Máchův kraj se na čas změnil v nějakou ruskou vojenskou gubernii. Snad proto „Máchystán“.

Jak bylo v Máchystánu po roce 1989, jak je v něm dnes? Dá se v oblasti, v níž žijete, mluvit o nějakém rozumném kulturním a uměleckém dění?

Máchystán opustily statisíce ruských vojáků, což je patrné při každé procházce do lesa, zvláště do okolí Bezdězu, Máchova jezera atd. Nebe se vyčistilo a zklidnilo, každodenní cvičné nálety bombardérů či helikoptér na naši obec ustaly. To je myslím zásadní. Začaly se pomalu opravovat památky (chalupy, kostelíky, kapličky, hřbitovy), k jejichž destrukci přispěla ideologie a životní styl iniciovaný minulým režimem. Obyvatelstvo (zaměstnané i nezaměstnané) se učí žít v konzumním systému. O nějakém „kulturním dění“ byste se více dozvěděli v informačních kancelářích městeček Doksy či Dubá než ode mne. Já toho, kupodivu, stále vím víc o dění v New Yorku, Londýně či Praze. Možná je to i tím, že zdejší „kulturnost“ má trochu submisivní, téměř masochistický charakter. Na druhou stranu musím říci, že znám řadu pražských umělců, kteří na Kokořínsku mají chalupy a v místě rádi tvoří. To ovšem není „místní obyvatelstvo“ ani „místní kultura“ v pravém smyslu slova. Je to spíše kulturní import-export. Má role v místě možná je a byla podobná, byť se nepovažuji za umělce, ale pouze za „exota“, za romantického, možná ekologického vydědence.

Připravujete novou knihu. O čem bude?

Mám různá alter-ega, mužská i ženská. Kniha bude většinou o nich. A pak o pochodující Katedrále, Arše Noemově plující pustinou, anarchismu a go-tice, lásce a smrti a tak. Všechno se to odehrává v letech 1989 a 1489.

Bezděz

OTAKAR ŠPECINGER

O posledním litoměřickém katovi

Litoměřice, které byly po řadu staletí severočeským správním centrem a jedním z nejvýznamnějších míst naší země, si pochopitelně vždycky také držely svého vlastního popravčího.

V průběhu historie působila tudíž v tomto městě dlouhá řada mistrů ostrého meče. Nás však dnes bude zajímat pouze poslední litoměřický kat – a jeho závěrečná exekuce, dávno už zapomenutá.

Neboť posledním popravčím mistrem někdejšího litoměřického kraje byl Jan Ledvina, narozený roku 1786 v Postoloprtech. Svému řemeslu se vyučil v Chebu – a to u popravčího a sběratele Karla Hussa, který se nakonec stal vzácným přítelem básníka J. W. Goetha při jeho pobytech v západočeských lázních.

Ledvina ovšem mezitím vystřídal jako pomočník několik „štací“, načež jej litoměřický magistrát dnem 1. dubna 1831 ustanovil do katovského úřadu. Ve městě, rozloženém pod památným Radobylem, pak Ledvina žil v ulici Na Zásadě čp. 58, což byla pradávna katovna. Stavení, které se ve své malebné hrázdně podobě zachovalo, je dnes vyhledávanou restaurací, jejíž výzdoba alespoň symbolicky poukazuje na někdejší opovrhované majitele.

Ledvinovi byly uloženy správou města rozmanité povinnosti při městě i litoměřickém krajském soudě. V podstatě byl především pohodným, který odpovídal za likvidaci uhynulých zvířat a podobné problémy. Kvůli jedné takovéto záležitosti se dokonce dostal do prudkého sporu s básníkem K. H. Máchou, který na podzim roku 1836 před svým skonem krátce působil v Litoměřicích a kata násilím vyhodil z kanceláře Durasova notářství, ba dokonce ho údajně shodil ze schodů.

Tato historka bývá ovšem v Máchových životopisech uváděna vesměs bez katova jména, jednalo se však skutečně o Ledvinu. Ten byl ostatně známý v podstatě mírnou, ale tvrdohlavou povahou. Poprav vykonával pouze několik – a z nich si zaslouží pozornost právě poslední litoměřická exekuce z 19. století. Došlo k ní v roce 1843. Avšak – co jí předcházelo?

Nuže – na Českolipsku, nedaleko půvabné a známé Horní Police, leží podél silnice roztroušena obec Jezvě. Tam obdržel někdy v roce 1840 ve špitále dvě místnosti s malou nadací bývalý školník František Richter. Žil velice chudě s manželkou Apolenou, slepým bratrem Floriánem, dvěma dcerami a synem Ignácem.

Tento syn se narodil 1. ledna 1820. Do svých dvanácti let chodil pást všelijakou havěť – a trochu se také učil ve škole. Potom nastoupil do práce v Žandově, aby se stal sladovnickým. Měl dobré chování, pouze jednou, prý pro drobnou krádež, dostal pět ran karabáčem.

Když překročil dvacátý rok života, zamiloval se Ignác velmi silně do dcery jakéhosi cestáře. Chtěli se vzít a zaříditi si obchod s máslem a ovocem. Dívka však neměla žádné věno, a tak se Ignácův otec proti sňatku postavil. Sám ovšem i to málo, co rodina vydělala, utrácel za pití.

Ignác si zřejmě ze situace zoufal – a rozhodl se pro zcela nepochopitelné řešení. Promyslel, jak se zbavit své rodiny. Koncem listopadu 1842 přišel několikrát mimořádně domů s úmyslem provést hroma-

Foto archiv autora

dnou vraždu, ale nenašel vhodné poleno a zřejmě také ještě váhal. Jednou dokonce spal vedle otce a pod postelí už měl kus silného dřeva – avšak ještě se zalekl. Čin provedl teprve v noci z 1. na 2. prosince 1842.

Tehdy přišel Ignác Richter opět ze své žandovské pivovarské komůrky domů. Starší sestra, která kde-si sloužila, tam tehdy nezůstávala. Když pak všichni ostatní usnuli, probudil Ignác otce, že je mu zle a aby mu dal kořalku. Otec, když viděl synovy nabízené peníze, se rozběhl do hospody. Ignác pak v jedné místnosti zabil polenem matku a mladší devítiletou sestru. Po otcově návratu šli koupenu láhev vypít do místnosti, ve které ležel slepý strýc. Nato všichni usnuli. Ale k ránu Ignác vzbudil otce a vedl ho přes chodbu na jeho postel. A než se tam otec vzpamatoval z pohledu na mrtvou ženu a dceru, syn ho utloukl kusem dřeva. Pak se vrátil ke strýci a zabil rovněž jeho, tentokrát motykou.

Ignácovo jednání bylo ovšem naprosto nepochopitelné. Zanechal množství stop. Nesmyl ani krev z kabátu, pouze vylezl oknem a šel do Žandova, kde ukryl zakrvácené poleno pod postel svého mistra. V Jezvě potom objevili hroznou čtyřnásobnou vraždu ještě toho dopoledne. A protože tam byl Ignác předtím navečer spatřen, ihned ho drábové hornopolické vrchnosti zatkl a během malé chvíle byl z činu usvědčen.

Dne 30. června 1843 byl Ignác Richter odsouzen Krajským soudem v Litoměřicích k trestu smrti provazem. Dne 2. října téhož roku byl rozsudek potvrzen dvorským dekretem – a nařízeno bylo jeho provedení. Poprava byla stanovena na 19. října a mistr Ledvina vyzván, aby všechno zorganizoval.

Jan Ledvina však – odmítl! Měl s pány jakési nevyřízené účty. Za předešlé dvě popravy mu totiž snížili taxu z 27 na pouhých 21 zlatých. Protože však z toho musel sám odměňovat pomocníky, na obě exekuce téměř doplatil.

A tak nastala tahanice. Hlavní představitelé litoměřického soudu, pánové Hájek a Platzer, nesměli popravu odložit – avšak přizvání pražského kata by je přišlo ještě draž. Nabídli proto Ledvinovi, že mu zatím budou odměnu sanovat ze svého – a potom se uvidí. A tak dne 19. října 1843 ráno byl čtyřiatvacetiletý Ignác Richter před komisí a přizvanými svědky přece jen mistrem popravicím Janem Ledvinou oběšen, jak to vyžadoval zákon.

Poprava měla ovšem i svou dohru v tom, že z Prahy bylo Ledvinovi poukázáno jen 21 zlatých, takže pánové Hájek a Platzer mu museli přidat po 3 zlatých sami – a to i přes další obsažnou korespondenci. V Praze totiž tvrdili, že Jan Ledvina je běžně honorovaný kat. On ovšem už žádný pevný příjem od města neměl – a bral pouze odměny případ od případu, protože ke svému pohodnictví považoval úřad mistra ostrého meče za čestnou a tudíž nehonoranou funkci.

Po Richterově exekuci se už v Litoměřicích žádná poprava nekonala, a to až do druhé světové války, což však představuje zcela jinou kapitolu. Jan Ledvina pak zemřel 26. července 1868 ve své litoměřické katovně jako poslední řádný tamní popravicí mistr. Bylo mu tehdy osmdesát dva let a do poslední chvíle zůstával hrdý na svůj čestný úřad krajského popravicího mistra...

(vybráno se svolením autora z almanachu *Odlesky z řeky poezie*, Kapucín, Duchcov 2007)

Otakar Špecinger se narodil r. 1923 v Kralupech nad Vltavou. Absolvoval kralupské reálné gymnázium a Vysokou školu hospodářských věd v Praze. Za druhé světové války se podílel na vyvrcholení domácího antifašistického odboje v Libochovicích. Přes třicet let pak působil v chemickém průmyslu. Od mládí se zabýval studiem přírody a historie středních a severních Čech a četné poznatky publikoval v knižních publikacích a regionálních periodikách. Spolupracoval i s rozhlasem a podílel se na přípravě textů k řadě map a průvodců nebo webovým stránkám Kralup n. Vltavou. Zvláštní pozornost věnoval i K. H. Máchovi: ve studii *Musel Mácha tak záhy zemřít?* (vyšla ve dvouměsíčníku *Přísně tajné* v I. 2000/01) popisuje situaci lékařství v Litoměřicích v době básníkova skonu, ve studii *Kokořínsko Karla Hynka Máchy* (vyšla v *Českolipsku literárním* v r. 1981) vztahu Máchových Cikánů ke kokořínské krajině.

PETR MOUČKA

Prýgl-ráj

Poslední parník
v přístavišti šalinové motor zhas
byl pozdní večer
na betlu čas
a Prýgl rojem borců brněnských
mohutně slavil letní víkendové sraz

U Šuláka škopky
roztočený zas
kořalka vydávala tajemný svůj kvas
i kľofny zněly nad vodou
a sajtna ze štatlu augle rozzářené
nechávala se unášet
okolní Brna přírodou

Jen jedna koc u vasrůvky stojí
nervózně špinku trávy šlukuje
má peři valit domášov, tak levě stojí
a nějak šófl už jí je

Betálná hajfa
dudy i štylko, jak má být
zhulená tak jak hvězda jasná
nemohla po svých uniknót
a vod kolíka s melónovým fárem
nechala se přefíknót

V té americké káře s barůvkou
veltmán hned naznak
hned na kolena ju votáčí
a hajfa nezkušená, mladá
po lupačce zůstala v jináči

Tak tady smutná stojí
a zrytá velice
Vili, ten pokérovane funglác její
je bóchačka a všichni z něho mají peři
V kameňu mlatu gómal velice
dyť byl to šropál ulice
řekl, že tomu džekylovi
vysadí mixnu betálně
až z toho ráfy natáhne

Foto Zbyněk Prys

V klepetech v cele předběžného zadržení
už Vili lituje
a benga na něj držky cení
a hodně z nich mu tu mlatu schvaluje
ten chlap byl hajzl
nad kterýho není
a přeříz každou babu...

Tak sedí mladej kalósek, špizuje na svý kěrky a hle –
ten čas ho vede k přemýšlení –
kam já se v tomto na fotra mýho hrabu
jestlí ty baby vůbec za to stojí
každá si lupne
tvářit se ale bude, že je svatá
a já? Do hajzlu!
Copak jsem věděl, že ten chlívák stará
je můj vlastní tata?

...

Švestky se chlámó, až se za vany držíj
jak kdysi Alexandrovců sbor
To je betálná čurina
to je, vole, dost dobré fór

Vili však nelochčí se
štricló vo stěnu v kameňu tluče
tady se přemýšlí tak jako nikde venku
prostor i klid rozhodně má tu
vo smrti, životě, vo lásce
vo tom, proč synek nezná tatu
a matka nezná oba
vo tom, jak zkurvená je tahleta doba
že všude, kam oko dohlédne, tak nasráno je
až ho to leká
do výše dospělého člověka

A k tomu všemu
měsíc jak řít si ve tmě svítí
stříbrným ksichem provokuje
směje se lidskému zoufalství v jeho bytí...

...

Ale již probouzí se vody chlad
cinká v restauráčkách okolních prázdných sklenic hlad
k přehradním stánkům řupoňů nové davy
žene vidina chlastu a zábavy

Zase se budou borci na kocoury smát
a dělat machry v kečkách cizích značek
weltmani v balíku lovit koc na drinky s ledem
a s klíčkem od bavoráka si hrát a říkat, tak kdy pojedem
a mladý hajfy nahoře i dole bez
na nudu za Šulákem za zoncno vyndó študovat
partičky šmėčka a křivý války prubovat
škopky potečó pródem a na ponku kořalky budou stát
koc do katoven ke šmajchlu tlačit budó borci nestydatí
a sem tam řáká koc anebo borec budó betálně státí

(úryvky z rukopisu, 2006)

Petr Moučka se narodil r. 1952. Absolvoval SVVŠ a SEŠ. Žije v Brně. Vydává samizdatové brožurky ve vlastní režii, ilustraci a nákladu. Účastní se samostatných i skupinových autorských čtení (Festival Poezie bez hranic v Olomouci, multikulturní prostor Skleněná louka a divadlo Husa na provázku v Brně ad.), literárních soutěží, občas publikuje časopisecky. Je členem redakční rady Šuplíku.

Nerozuměli jste všemu? Zkuste se podívat do slovníku hantecu na internetové adrese www.hantec.cz

DANIEL BINKO

Básník a bludička

V těch požehnaných dobách, kdy ještě Litoměřice měly svůj pivovar a po Středohoří se toulali básníci, žila u Kamýku bludička Berta. Byla to krásná mladá bludička plná síly, která s oblibou sváděla pocestné ze stezek do temných lesů. Svedla každého pocestného, jelikož jak známo, bludičky nemají na sobě žádné oblečení a každý správný muž vrhal se za bludičkou v dobré víře, že jí kabátek půjčí, aby se nenachladla. Byla to dobrá lest a Bertě se pokaždé vyplatila.

Jistě si říkáte, proč tohle bludičky dělají? Mají snad z toho radost, že se muži ztrácí a cestu nemohou nalézt? Inu tak jest, mají!

Ale nesmíme to bludičkám mít za zlé. Jsou to jinak velice hodná a zábavná děvčata, ale jsou už holt taková. Čas od času musí někoho svést, aby se obveselila. Žít nahá sama v lese není totiž příliš zábavné a jakékoli zpestření přijde vhod. Bludičky si zpestřují život takhle.

Tou dobou také žil v Litoměřicích básník jménem Karel. Sedával na kopci zvaném Radobýl a psal verše o svém krásném kraji. Jednoho dne opět takhle seděl a tvořil, když ho napadlo, že by mohl zajít do Žernosek na skleničku dobrého vína. Byl to sice kus cesty, ale Karel měl pověst dobrého chodce, a tak vynikající víno, jako bylo to žernosecké, za takovou procházku stálo. Zvedl se tedy, vzal si věci a vyrazil. Cestou si pozpěvoval a přemýšlel nad novými verši. Byl nádherný slunečný den.

Když dorazil do Žernosek, měl kromě bílého vína na jazyku také novou báseň. Zapsal si ji tedy a ochutnal ještě z druhé lahve. Pohovořil krátce s místními a v dobré náladě se vydal na zpáteční cestu. Slunce se chystalo ke spánku a posledními paprsky opíralo se Karlovi do zad. Zvolil cestu kolem Kamýku, jelikož se chtěl ještě pokochat pohledem na místní hrádek.

Tam však už čekala na stezce připravená bludička.

Bylo to její oblíbené místočko, protože zde nebylo těžké svést mnoho mužů z cesty. Většina z nich, posílena žernoseckým vínem, nepotřebovala k tomu, aby se ztratila, ani bludičku.

Berta viděla básníka už z dálky. Měl jistou chůzi a do jejího rytmu si hvízdal. „To bude úlovek!“ pomyslela si bludička a už se těšila, jak to všechno bude vyprávět svým kamarádkám na výročním sletu bludiček, který se každoročně koná na Varhošti pod záštitou hlavní bludičky pro severní Čechy.

Když byl Karel už jen kousek od ní, vyskočila Berta z křoví a rozehrála svoje představení. Kdyby byla bludička žila dnes, byla by dozajista jednou z nejslavnějších hereček. Předvedla krátký taneček a pár vyzývavých i smutných pohledů. Karel byl ohromen!

Berta ho pak cvičeným pohybem vyzvala, aby ji následoval, a vstoupila do lesa. Básníkova duše je spleť bludiště plné citových zkratk...

Jednoduše, básník se okamžitě vrhl za Bertou do temných hvozdů.

Foto archiv

A dřív nebyly lesy jako dnes! Byly husté, hluboké a tajemné. Žádné silnice ani lesní cesty, na kterých by se proháněla auta nebo traktory. Nic takového! A v noci byly lesy vůbec to nejtajemnější místo celého

Středohoří! Byly plné všelijakých podivných zvuků, jako je houkání sov, chechot bazilišků, kvákání žab a jemné šustění netopýřích křídel. Nebylo vidět na krok, protože husté koruny stromů nepustily do svého záhadného království jediný paprsek měsíce a světlušky měly světla akorát tak pro sebe. Bludička znala tato místa i poslepu, protože v nich vyrůstala, ale básník byl už za minutu naprosto v koncích! Na celý kraj padla tma a vítr rozehrál ve větvích strašidelnou melodii kvílení a chladného šepotu listů.

Karel bloudil a zakopával o kořeny a větve. V jednu chvíli málem vstoupil do bažiny, ale Berta opět zatančila a Karel se vydal znovu za ní. Bludička nebyla tak zlá, aby nechala básníka utopit. Byla to však pěkná rošťanda! V tom nejtemnějším místě nejdál od cesty Karla opustila a nechala ho bloudit dál samotného. A básník byl nešťastný, to se ví. Neviděl na krok, začínala být zima a dokonce ztratil desky, kde měl mnoho svých básní. Hlavně nechápal, proč mu to ta krásná dívka provedla. Nevěděl, že Berta je bludička a že je to její práce. Tak si sedl na pařez a oddal se trýzni. Seděl dlouhé hodiny, dokud nepřišlo ráno a na nebi se opět neobjevilo sluníčko, které ukázalo Karlovi cestu ven z lesa.

Když se dostal zpět na cestu, vydal se domů. Vzal to pro jistotu opět přes Žernoseky, kde doplnil ztracenou sílu. Berta mu však dlouho nešla z hlavy.

O pár dnů později se naše bludička toulala opět po lese, mlsala ostružiny, pozpěvovala si a tančila po pasekách. Zkrátka obyčejný den, jaký bludička může mít.

Bylo krásné odpoledne, které přímo vybízelo k dobré náladě. Berta se už samozřejmě těšila na večer, kdy zase někoho poblouzní a zavede do temných hvozdů. Tak moc se těšila, že si ze samé radosti skočila trojitou piruetu s dvojítmým výkrutem, což neměla dělat, jelikož hned při dopadu se její útlá nožka po čemsi svezla, Berta neudržela rovnováhu a plácla sebou do trávy tak něžně, jak jen bludička může. Hned poté stejně tak něžně zaklela a musela pár vteřin počkat, až se jí zase vrátí dobrá nálada. Když už bylo všechno v pořádku, všimla si, o co že to vlastně zakopla. Kousek od ní ležely desky, které tam ztratil básník, když se v noci marně snažil nalézt cestu domů.

Berta byla řádná bludička, která pro tuto profesi složila všechny potřebné zkoušky, takže samozřejmě uměla i číst. Písmo bylo sice od rosy trochu rozpité, ale to vůbec nevadilo. Byly to tak překrásné básně, až se Bertě tajil dech. Četla je pořád dokola, dokud nepřišel soumrak, a tak ji ty básně rozněžnily, že ani nebyla schopná jít někoho poblouznit a svést do temných hvozdů. Nemohla se dočkat rána, až bude opět světlo a ona bude moci znovu číst. Celou noc pak myslela na básníka a vzpomněla si, že to byl vlastně velmi pohledný muž, což ji rozněžnilo ještě více. Vůbec na to nebyla zvyklá. Měla chvilku dokonce strach, že je nemocná, protože pokaždé, když si vzpomněla na básníka, rozbušilo se jí srdce a málem i zastavil dech. A když si k tomu ještě vzpomněla, co básníkovi provedla, dokonce i slzička se jí svezla po tváři, a to se bludičkám už vůbec nestává, neboť bludičky ničeho nelitují.

Den co den, večer co večer sedávala Berta na tom místě a vyhlížela básníka. Chtěla se s ním znovu setkat. Ne však proto, aby ho nechala znovu bloudit, nýbrž aby se ho zeptala, co jí provedl, že jí srdce z něho tak buší. Avšak marně. Básník nešel a nešel.

(úryvek z rukopisu, 2007–08)

Daniel Binko se narodil r. 1982 v Ústí nad Labem. Scenárista a kreslíř komiksů, herec–amatér, hudebník, prozaik a publicista. Spolu s Danem Černým zakladatel a editor komiksového fanzinu Sorrel.

BLANKA JAKUBČÍKOVÁ

Beze jména

Již nejmenuji tvoje jméno
beztak ho všichni dobře znají
vědí
že žiješ na okraji

a že skrz noční poluce
ty pořád jsi mi po ruce.

Arytmie

Více než dvacet kroků
tanečních či kročejových
došlápnutých zcela přesně
či aspoň těsně přesně
tlak diastolický nad sto
a závěj sněhu za zády
či aspoň bouří deště
a ještě

z nohou kleště.

Malé kuličky

Vyšly zpoza uličky
čtyři malé kuličky
a vytvořily všude – hejno kuličkové
a prý že mátožnost to byla
co utekla – co se skryla
co prochází se po kráse
v kuličkovém atlase
a taky v těle
ze soboty do neděle

to je celé

báseň celá

která chtěla něco říci
o ložisku kulí v plíci

a řekněme to na rovinu
jedná se o rakovinu.

Foto archiv autorky

Karta dvacátá druhá

(psáno dne 20/02 2006 v ČR)

Karta českého srdce
je pravda tvaru prazvláštního
a neb jsou Češi povahy bodré
a jejich srdce temně modré
modré jak víno
modré jak růže
modré jak penis mrtvého muže
v němž ještě stále krev se pění
a touha po ženě – co mrtvá není.

(z cyklu Tarot)

Foto archiv autorky

Blanka Jakubčíková se narodila r. 1971 v Brně. Absolvovala Fakultu výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně (ateliéry Ivana Kříže, Jamese Janíčka, Václava Stratila). Účastnila se kolektivních výstav (např. 2001 Laboratoř současných tendencí, Veletřzní palác, Praha; 2006 Akné, galerie Rudolfinum, Praha; 2007 Amaro Jilo, Dům umění města Brna; 2008 Slovem i obrazem, galerie Vltavín, Praha), podnikla i řadu samostatných výstav (např. 2001 Třetí pohlaví, galerie Eskort, Brno; 2005 Od Krista k Ježíši, galerie Art Factory, Praha; 2006 Vitrachem – Fixachem, Libeňská synagoga, Praha). V r. 2001 a 2006 absolvovala tvůrčí stáž v centru Egona Schieleho v Českém Krumlově. Básnickou tvorbu publikovala časopisecky ve zlomcích. Žije v Praze. Obrazy a texty této autorky jsou publikovány na internetu – galeriemagda.cz/gmagda/bj.html, perkof.com/blanka-jakubcikova-internetova-vystava.htm a galerieholec.cz/varia.html

SOUTĚŽ

Tentokrát se ptáme na básníka, kterému věnujeme valnou část tohoto čísla.

Mácha si české jméno Karel Hynek zvolil sám, původně se však jmenoval jinak. Víte jak? Pokud ne, zkuste se podívat do knihy Lori – Múza Karla Hynka Máchy, kterou anotujeme v rubrice Novinky.

První, kdo nám napíše správnou odpověď na e-mailovou adresu karel.khm@seznam.cz, získá poukaz v hodnotě 500 Kč na večeři pro dva do vinárny a restaurace Vikárka v domě, kde Mácha v Litoměřicích bydlel.

FILMOVÝ KLUB V KINĚ MÁJ

Říjen

- 9. 10. Po svatbě (Susanne Bier, Dánsko/Švédsko, cyklus Sever, 2006, 120 min)
- 16. 10. Dech (Kim Ki-duk, Jižní Korea, cyklus Východ, 2007, 84 min)
- 20. 10. Máj (F. A. Brabec, ČR, 2008, 80 min)
- 21. 10. Máj (F. A. Brabec, ČR, 2008, 80 min)
- 23. 10. Moje borůvkové noci (Wong Kar Wai, Hong Kong/Čína/FR, cyklus Východ, 2007, 95 min)
- 28. 10. 17:30 Absurdistán (Veit Helmer, Německo, 2007, 88 min)
- 29. 10. 17:30 Absurdistán (Veit Helmer, Německo, 2007, 88 min)
- 30. 10. 17:30 Full Metal Village (Sung-Hyung Cho, Německo, cyklus 10. Dny česko-německé kultury 2006, 90 min), 20:00 Náš vůdce (Dennis Gansel, Německo, cyklus 10. Dny česko-německé kultury, 2008, 110 min)
- 31. 10. Sedmé nebe (Andreas Dresen, Německo, cyklus 10. Dny česko-německé kultury, 2008, 98 min)

Listopad

- 1. 11. Láska na grilu (Andreas Dresen, Německo, cyklus 10. Dny česko-německé kultury, 2002, 111 min)
- 2. 11. Nakonec přijdou turisté (Robert Thalheim, Německo, cyklus 10. Dny česko-německé kultury, 2007, 85 min)
- 3. 11. Kámoš (Sebastian Schipper, Německo, cyklus 10. Dny česko-německé kultury, 2006, 84 min)
- 6. 11. Návrat (Andrej Zvjagincev, Rusko, 2003, 105 min), konec monopolu!
- 13. 11. René (Helena Třeštíková, ČR, 2008, 90 min)
- 20. 11. Slepé lásky (Juraj Lehotský, Slovensko, 2008, 77 min)

Začátky 20:00, pokud není uvedeno jinak, www.mkz-ltm.cz, možnost rezervace on-line

HOSPODA U LETNÍHO KINA NA OSTROVĚ

- 10. 10. Pavel Fajt
- 18. 10. Ty Syčáci
- 25. 10. Pepe Voltarelli + Band (It.)
- 14. 11. Svatopluk Karásek
- 15. 11. Les Pellos (Fr.)
- 29. 11. 16:00 Syreček párty, Krásné nové stroje
- 6. 12. F.P.B., Už jsme doma
- 12. 12. Vladimír Václavěk
- 19. 12. Houpací koně

Začátky ve 20:00, pokud není uvedeno jinak, www.modryznebe.cz

Čaje a jiné rostliny z celého světa,
ledové čaje, dobroty, vodní dýmky.
Prodej kvalitních sypaných čajů
a čajového příslušenství.
Venkovní posezení.

čajovna HÓRA

Přijďte se zastavit ...

Diakonie

Po - Pá	15 - 23
So	16 - 23
Ne	16 - 22

Čajovna je provozována jako chráněné pracoviště.

VINÁRNA VIKÁRKA

Máchova 177/5, 412 01 Litoměřice**mobil: 607 829 519****tel.: 416 733 530****e-mail: vikarka@seznam.cz****Otevřeno: Po–Čt 15–23 h, Pá–So 15–02 h, Ne zavírací den**

Vinárna se nachází v historickém domě v sousedství litoměřického biskupství, Dómského náměstí a katedrály sv. Štěpána. V objektu je památník básníka K. H. Máchy. Kapacita vinárny je celkem 60 osob.

Uspořádáme pro vás svatby, rodinné oslavy, abiturientské večírky, smuteční hostiny, firemní akce, taneční večery, ke všem akcím vám můžeme zajistit fotoreportáž. Máme pro vás dva salony pro nerušené schůzky s přáteli nebo obchodní jednání a příjemné posezení na venkovní terase. Naše kuchyně vám nabídne denně výběr minutkových jídel, na objednávku vám připravíme menu dle vašeho přání (čerstvé ryby, pečenou kachnu, venkovní grilování...). Pro milovníky kvalitních nápojů máme kromě obvyklého sortimentu širokou nabídku žernoseckých a litoměřických vín. Podkroví domu je zařízeno jako ubytovna se dvěma pokoji, společným sociálním vybavením a malou kuchyňkou.

KNIHKUPECTVÍ JONÁŠ

Mírové nám. 15, 412 01 Litoměřice**tel.: 416 732 458****e-mail: jonas@kna.cz****Otevřeno: Po–Pá od 8:30 do 17:30, So od 9:00 do 12:00**

Karmelitánské knihkupectví Jonáš nabízí nejen křesťanskou literaturu. Můžete si zde vybrat knihy z oblastí filozofie, sociologie, pedagogiky, přírodních věd, dětské literatury, české i světové beletrie a poesie. Nabízíme též Karmelitánská mešní vína, široký sortiment svící a jiných dárkových předmětů. Kromě kadidla, křížů, růženců a jiných devočních nabízejme i keramická „požehnání“ z dílny Keramika Čáková a umělecké kované kříže z dílny pana Vance.

KAREL HYNEK

3 / 2008

MÁCHA

Informačně-literární bulletin
Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích

Vydala Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích
e-mail: karel.khm@seznam.cz
www.knihovnalitomerice.cz
Litoměřice, říjen 2008